

45

№2

31 СКВИРА

Банд

252047

Куда

м. Київ - 47

(индекс)

вул. Проспект Героїв м 50

Кому

Редакція газети

Сільські Вісті

256450

м. Сквиря

(индекс)

Київської обл. вул. К. Маркса 88

Луганська обл.

Шановна редакція! 4

Пише Вам мій житель
м. Сквиря Київської обл.

Луцька Олімпіада Георгіївна
з багачинським розповістям про події
1933 року.

Про події цього року можна
розповісти багато, але всього
не опишеш. Самі жорстокі моменти
минулого, 1933р. розповідало в такі
формі,

Я вже стара, мені 80 років і
все, що відбувалося в 1933 році
я бачила і добре пам'ятаю.

Не дивлючись на те, що я сео-
бісно гостро не відчувала на собі
голодування. В 1933 році починалася
моя трудово діяльність на селі.

Я працювала в Машинотрактор-
ній Станції в селі В. Головицьке
Сквирського р-ну Київської обл.
на посаді дільничого агронома, і
тому мала безпосередній зв'язок
з колгоспами, і відповідно з сіль-
ськими людьми. Як я лише зга-
начна, я не відчувала голоду, бо
нам видавали папок, як то мислять
в кр на місцях.

Але в зв'язку з тим, що у мене
на дільниці знаходилося 5 колгоспів
я все за ходив по селі:

2

А тому я думаю, що родилося в
той час на селі. З колгоспів по-
виозили все зерно, як товари, і
так і посівний матеріал і був
розрахунок з колгоспниками нічого
не залишилося. Звичайно особливо
гостро відчувалося масове голоду-
вання після того як у людей
вийшло все заготовлена на зиму
і, що не всім забрали штабелями.
Особливо страшний голод відчу-
вався з березня місяця 1933 року.

Мені перебуваючи на дівчинці,
зводилося бачити виснажених і
мучених людей і навіть тих що
їли людей. В тому селі, де я жила
хлопчик дружив з дівчиною, яка
проживала в радгоспі Дібркою;
радгосп від села знаходився на
відстані 5-6 км. Дівчина прийшла
в село провідати батьків. Тоді, коли
вона збрала іти на роботу, він
визволяв її провезти, а на ранок
на роботі її уже не було.

Як відомо потім, він по до-
розі вбив її, заховав на полі в
скрипті соломі, і певний час хор-
чував там.

Але все ж він не втік і
тілочки коли умирав зізнався, що
він дівчину вбив і з'їв. Потім
було дуже тяжко бачити, як
діти, виснажені і мучені, ходили

біля сівалки чи річки, видирали коріння водоростей і збирали ракушки, розколювали їх і їли.

Смертність звичайно була жахлива і страшна. Люди, коли можна так висловитись, вмирали на ходу. Щоб ховати померлих, в колгоспі виділялась підвода і тому хто був візником виділялась пайка хліба 0.5 кг.

Візник заходив по хатах і де були померлі витягував їх на підводу і вивозив на кладовище, де скидали всіх у загальну яму.

В той страшний 1933 рік хліба було дуже дорідкі, стояли хліба стіною і дощигали, а людей для збирання врожаю було мало.

Ці тітки не пам'ятаю дати, але це було перед жнивками; до нас в МТС, де я уже працювала в апараті, приїздив Григорій Ульянович Степоровський. Фрідков він в обідню перерву і бачив його тілоки черговий.

Г. Г. Степоровський розповідав про все, що робилось то колгоспних і селом, і сказав записувати тому, хто його супроводив все, що

4

йому розказував черговий; попро-
шався і поїхав в сина та колегам.

Уже дозвілі піти від'їзду Кетровсь-
кого Р. Г. на адресу ЛМТБ почало
поїхати через залізничну
станцію Б.-Церква вагонами зерно.

Одноразово поїхали розпрядженні
незвичайно розпрядити зерно по колос-
тах з вказівкою видобити мо-
дям печенням хлібом і тільки чер-
ствам, а ні в якому разі борош-
ном, або свідомо-оперенням хлібом.

Все вказівки були строго вико-
нані і тільки таким чином вда-
лось підняти черод, який ще зми-
шався живим.

Все написане меню переді мною і забу-
тисе не зможе ніколи, тому що
такі події незабутні.

Приміть редакційно газети звернути
увагу на мій лист, так як люди,
що бачили і переді мною сиротинки
1933 року замшався все менше
і менше.

21. Лютого 1989 року.

Селуф

м. Сквира Київської обл.
вул. К. Маркса 88

Луїтка О.Г.